№ 238. Sobota 12. Października 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inserciya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gminy *Ustrzyki dolne*, *Jasień* i *Strwiążek* w obwodzie sanockim obowiązały się dla wyposażenia szkoły trywialnej w Ustrzykach:

1. Płacić na utrzymanie nauczyciela, który ma oraz pełnić służbę kościelnego roczną kwotę 140 zł. w. a., a na usługę szkolną 25 zł. w. a. Izraelicka gmina w Ustrzykach dolnych zapewniła 40 zł. w. a.

2. Wystawić na gruncie ofiarowanym od gminy Ustrzyki dolne odpowiedny budynek szkolny i równie jak wszelkie porządki szkolne, które mają sprawić, utrzymywać zawsze w dobrym stanie.

3. Na dostarczenie potrzebnego na opał szkoły drzewa ofiarować kapitał w kwocie 800 złr. m. k.

Oprócz tego zapewnili c. k. urzędnicy powiatu i urzędu podatkowego w Ustrzykach dolnych na ten sam cel roczną kwotę 35 zł. w. a.; gr. kat. pleban w Ustrzykach dolnych X. Julian Alexiewicz oprócz kwoty 10 zł. w. a. na pierwsze urządzenie szkoły jeszcze roczny dodatek w kwocie 2 zł. w. a., a właścicielka wsi Jasienia W. Katarzyna Laskowska na budynek szkolny dziesięć pni drzewa budulcowego.

Nakoniec zebrano jeszcze ze składki urządzonej na ten cel kwotę 122 zł. 90 c. w. a., która złożona jest w urzędzie podatkowym w Ustrzykach dolnych.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. galicyjskie namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Kongres dobroczynności. — Parostatek angielski w Tryeście przytrzymany.)

Wiedeń, 9. października. Według doniesień otrzymanych w ministerstwie handlu i rolnictwa zgromadzi się kongres dobroczynności w Londynie podczas wystawy powszechnej w r. 1862, i zajmie się rozpoznaniem szczegółowem tych przedmiotów z wystawy, która uzna za zasługujące na bliższą uwagę, jako to:

Modele, plany, rysunki i projekty konstrukcyi pomieszkań dla klas roboczych, odpowiedne zasadom sanitarnym i celom ludzkości. Tu należą warstaty, urządzenie izb mieszkalnych, chat wiejskich, kasarni, szpitalów, ochronek, oszczędnych kuchni, piekarni publicznych, spichrzów zbożowych, jatek, trupiarni i t. p.

Budulec odznaczający się zarówno taniością i trwałością i nieprzemakalnością.

Sprzęty domowe i urządzenia do małych gospodarstw.

Iż przemysł austryacki na wystawie paryskiej w 1855 nadspodziewanie celował właśnie w podobnych przedmiotach, mianowicie w wyrobach z gliny i ze szkła, tudzież w chustkach, pospiesza się zwrócić uwagę przy zbliżającej się wystawie teraźniejszej na przedmioty, z zakresu tak zwanej „Economie domestique" i wezwać pp. przemysłowców, aby licznem zgłoszeniem się z wyrobami swemi tego rodzaju na przyszłej wystawie udział wziąć chcieli.

Wiedeń dnia 6. października 1861.

Z c. k. ministerstwa handlu i rolnictwa.

— Skończyła się już sprawa spominanego kilkakrotnie parostatku angielskiego, który zawinął do portu tryestyńskiego z niezameldowanym ładunkiem broni. Dnia 6. b. m. odpłynął ten statek z swoim ładunkiem, złożywszy wprzód w urzędzie portowym przepisaną za nieoznajmienie ładunku karę pieniężną w kwocie 33 zł.

Ameryka.

(Stosunki Anglii ze Stanami. — Doniesienia pobieżne. — Doniesienia z Mexyku. — Sesye parlamentarne w Brazylii. — Ludność Jamaiki. — Uprawa bawełny.)

Nowy Jork, 21. września. Dzisiejszy *New-York Times* donosi, że rząd angielski będzie miał ciągłe stosunki z swoimi konzulami w portach państw, które wystąpiły z unii, a to za pośrednictwem swoich okrętów wojennych. Zeznał jeden ze zbiegów separatystów, że jenerałowie Beuregard i Johnson znajdowali się w Munsons Hill. Główny oddział armii południowej liczącej około 100.000 ludzi, stał w Fairfax i Centreville, gdzie podany za umarłego prezydent Jefferson Davis odbył w przyszły wtorek przegląd wojska. Jenerał Mitchel, który należał do korpusu ochotników Stanów zjednoczonych, otrzymał dowództwo wojska nad Ohio, Indiana i nad tą częścią Kentucky, która leży na 15 mil od Cincinati. Główna kwatera w owej części Kentucky i części Wirginii położona na zachód od Blac Ridge, stanowią osobną komendę pod jenerałem unii Rosenkranzem i noszą nazwę: departament zachodniej Wirginii. Drukarnia dziennika *Louisville Courrier* została zamknięta, jeden z właścicieli poszedł do więzienia. Dawny gubernator Morehead został także uwięziony.

— Podług ostatnich wiadomości z Mexyku z 3. września chce rząd mexykański wypuścić w dzierżawę dochody celne w Mazatlanie, Guyamas, Mazzanillo, Acapulso, Jonaoli, Meridzie i Tabasco, by uzyskać nowe środki pieniężne. Jeżeli ten zamiar się powiedzie utracą mocarstwa główną gwarancyę pokrycia swoich pretensyi. Jenerał Marquez, który poniósł dotkliwą klęskę, opanował miasto Gueretoro. Zreorganizował swoją armię i przygotowuje się ruszyć na Mexyk. Podług listów prywatnych uwięziono w Mexyku kilku mieszkańców, którzy napisali adres do Królowej hiszpańskiej proponując jej protektorat hiszpański.

— Sesya parlamentu brazylijskiego, która miała być zamknięta 3. września, została przedłużona do 15., a to, by senatowi zostawić czas do głosowania nad projektem do ustawy, której przyjęcie zatwierdzi budżet bieżącego roku na lata 1862 i 1863. Przesilenie w Stanach zjednoczonych, do których głównie odchodzi kawa brazylijska, wznieca w Rio Janeiro prawdziwą obawę.

St. Tomas, 14. września. Niesprawdzona jeszcze urzędownie konskrypcya ludu na wyspie Jamaice okazała według *Jamaica Guardian* 346.347 czarnych, 81.065 mieszanych i 13.816 białych mieszkańców wyspy. Ajent towarzystwa Jamaica Cotton Campany otrzymał ostatnią pocztą z Anglii zasób nasienia bawełny, który niezwłocznie rozdano pomiędzy tych, co się chcą zajmować uprawą bawełny; tuszą z pewnością, że nadmienione towarzystwo bawełny nadeszle z Jamajki bardzo liczne próby na przyszłą wystawę londyńską.

Anglia.

(Stosunki japońskie i mexykańskie.)

Londyn, 6. października. *Herald* wnosi ze słów dzienników ministeryalnych, że rząd ma zamiar wzniecić wojnę japońską i stanowczo protestuje przeciw temu przedsięwzięciu.

To, że gabinet madrycki postanowił na własną rękę działać w Mexyku, uważa *Times* w dobrem świetle bo expedycye wspólne łączą zwykle wiele nieprzyjemności. Doświadczono tego podczas wojny krymskiej i podczas ostatniej wyprawy do Chin. Kwestya wschodnia nie wiele bliższa rozwiązania, a dwór chiński dopiero w połowie przekonany o przewadze Europy. To są skutki stowarzyszeń wojennych, których członkowie z zazdrości czyhają na siebie wzajemnie, jak na wspólnego nieprzyjaciela. Z takich przedsięwzięć nic nie wyniknie pożytecznego. Rzecz to naturalna, że Hiszpania, która ma największe do Mexyku pretensye i siłom swoim ufa, nie potrzebuje czekać na pomoc Anglii i Francyi.

— Pan Lawense Oliphant, sekretarz legacyi w Japonii, wraca jak słychać do Anglii, by się uleczyć z ran odniesionych w Yedde na dniu 5. lipca.

Francya.

(Wjazd Króla pruskiego do Compiegne i przyjęcie. — Wiadomości pobieżne. — Broszura nowa. — Port w Nissie. — Dowóz zboża. — Garnizon rzymski.)

Paryż, 6. października. Dziś zrana o godzinie 9. odszedł osobny pociąg z salonem i terasą z Paryża do Jeumont, gdzie oczekiwał przybycia Jego Mości Króla pruskiego. Pan Rothschild w podwójnym charakterze swoim prezydenta kolei północnej i pruskiego jeneralnego konzula i członkowie nadzorczego wydziału rzeczonej kolei jechali tym pociągiem, który zatrzymał się w Compiégne, by zabrać osoby przydane dostojnemu gościowi na czas pobytu jego we Francyi. O godzinie $3^1/_2$ przybył Jego Mość Król do Jeumont, gdzie przyjmowany był z wielką uroczystością. O godzinie 6. przyjechał do Compiégne. Cesarz Napoleon oczekiwał go już od pół godziny w towarzystwie jenerałów Fleury i Montebello. Jednemu z członków ambasady pruskiej oświadczył Cesarz, że poczytuje sobie za szczęście widzieć Króla pruskiego i wyraził życzenie, by podróż ta nie znużyła Króla. Za przybyciem witał Król Cesarza

ręką z wagonu, a Cesarz oczekiwał go na stopniu powozu stojąc na dywanie. Potem powitali się obadwaj monarchowie uściśnięciem ręki, i Cesarz przeprowadził swego gościa do powozu. Dziś wieczorem po uczcie będą wyprawione dla Króla łowy przy pochodniach na dziedzińcu zamkowym, a jutro będzie polowanie na bażanty, poczem nastąpi przejazdka do starego Pierrefond lasem. Wszelkie widowiska wojskowe będą zaniechane, jeżeli dostojny gość wyraźnie ich nie zażąda. Wieczorem wielka uczta, a potem teatr.

— Przed ośmiu dniami spuszczony został z warsztatu w Annecy statek parowy „Korona Sabaudyi“, upominek Cesarza. Minister handlu Rouher był obecny na tej uroczystości.

— Wydział handlowy tajnej rady otrzymał uwiadomienie, że rząd hiszpański nadał teraz wszystkim innym narodom prawo wywozu ołowiu hiszpańskiego, co dotychczas dozwalano tylko okrętom francuskim.

— *Independance belge* podaje kilka szczegółów o przyjęciu Najjaśniejszego Króla pruskiego w Compiegne, i dodaje, że artykuły, które ostatnich dni ukazały się w urzędowych dziennikach francuskich nie zupełnie zdają się sprawiać takie wrażenie jak sobie obiecywano. Bruździ mianowicie, broszura „Ren i Wisła.“ W Niemczy dziwiono się, że bezimienny publicysta właśnie podczas odwiedzin w Compiegne dotyka kwestyi zrektyfikowania granic, a tem samem przyłączenia twierdz niemieckich; artykuł *Patrie* w którym tak bez ogródki jest mowa o odzyskaniu granicy Renu, ściągnął na siebie bardzo słuszne oburzenie.

— Słychać, że Cesarz i Cesarzowa chcą na przyszłą wiosnę odwiedzić Nissę. *Pays* powiada, że Cesarz pragnie temi odwiedzinami odświeżyć francuskie uczucia tej prowincyi. W Nissie budują teraz nowy fort, który będzie kosztował milion franków.

— Syryjska eskadra spodziewana jest do 15. października w Tulonie. Przedwczoraj zaczęły wsiadać na okręta w Tulonie pułki przeznaczone do zmienienia garnizonu rzymskiego.

— *Presse* donosi, że do Marsylii i Liwerpolu nadeszły wielkie transporta zboża.

— Do *Patrie* piszą z Londynu, że teraz zwiedza komisya roboty fortyfikacyjne i portowe na wyspie Alderney. Dotąd wydano już na te roboty 40 milionów franków, a na przyspieszenie dalszych robót mają żądać od parlamentu nowych sum.

Szwajcarya.

(Osiedlanie się żydów. — Rozgraniczenie od Włoch. — Układy handlowe z Holandyą.)

Rząd Kantonu Graubündten przedłożył radzie związkowej nowe prawo ściągające się do osiedlenia żydów w Kantonie. Prawem tem zniesione są dawniejsze w tym względzie ograniczenia. Rada związkowa powzięła przedłożenie to do wiadomości.

— Z Kantonu Tesyńskiego nadeszły wiadomości, że komisya międzynarodowa prowadzi czynności swe gorliwie i z pomyślnym skutkiem. Załatwiono już rzecz o Pieno Biscagno i 12 innych spornych miejsc. W tej chwili pozostaje jeszcze tylko załatwić kwestyę sporną o La Preza, czem zakończy się cała sprawa o linię graniczną wzdłuż Kantonu Tesyńskiego.

— Wezwanie uczynione ze strony rady związkowej rządowi Holenderskiemu względem zawarcia traktatu handlowego, nie jest czemś nowem. Dawniej już umocowany był departament ceł i spraw handlowych zasiągać objaśnienia od rządu holenderskiego o jego usposobieniu w tym względzie, a iż odpowiedź nadeszła pomyślna przedsięwzięła rada związkowa kroki urzędowe. Nie można wątpić o pomyślnym skutku układów zważywszy, że rząd holenderski okazał się ostatniemi czasy, mianowicie w sprawie Japońskiej bardzo przychylny Szwajcaryi.

Włochy.

(Pruskie poselstwo w Turynie. -- Wydanie więźniów modeńskich. — Powstanie neapolitańskie.)

Sardynia. *Perseveranza* medyolańska pisze, że mało jest nadziei aby zjazd w Compiegne miał się przyczynić do uznania Włoch ze strony Króla pruskiego. Mówią nawet, że poseł pruski obecnie uwierzytelniony przy dworze turyńskim będzie przeniesiony do Frankfurtu; jeżeli to nastąpi, a Królestwo Włoskie nie zostanie uznane, tedy posła tego zastąpi dyplomata niższego rzędu, gdyż Król Wiktor Emanuel wtedy tylko mógłby przyjąć nowego posła, gdyby jego uwierzytelnienie ściągało się do Króla Włoch. *Perseveranza* kończy uwagę, że jeżli to nastąpi, widoczna będzie, że Prusy nie mają wiele współczucia dla Włoch.

— *Opinione* donosi, że d. 3. b. m. odbyło się drugie i ostatnie wydanie więźniów modeńskich, którzy w Mantui siedzieli w zamknięciu.

Neapol. Według depeszy turyńskich z Neapolu z d. 5. b. m. Hiszpanie co w Kalabryi wylądowali, odpłynęli już z powrotem, wraz z Borgesem, przywódzcą swoim. Przynajmniej dotąd nie widać ani śladu Hiszpanów. — Inni mniemają, że Borges wcale tam nie był osobiście. Cipriano i Crescenzo, zbiegli według powyższych depeszy w góry Nola, gzie zapewne dopóty ukrywać się będą, póki ich głód nie wyda. Bandy rozwiązują się wszędzie. Pod Sora stoczono znowu potyczkę, ale mniej ważną.

Gazette de France pisze, że jeżli można dać wiarę pogłoskom obiegającym w Neapolu, nie Borges, lecz Piemontanie pobici zostali.

Kilka francuskich dzienników donosi, że sprawa Piemontanów w Neapolitańskiem pogorsza się codziennie; bandy mają trzymać się jeszcze w Matese, Gargano, i Taburno. w Montevergine, Monteforte i w dwudziestu innych punktach. Żaden dzień nie obejdzie się bez potyczki mniej więcej morderczej.

Niemce.

(Wybory do izby panów w Prusiech. — Składek na flotę Hanower nie pozwala.)

Berlin. *K. Z.* donosi, że zmiany w regulaminie do wyboru kandydatów do pruskiej izby panów, są już postanowione, ale z góry nie będą ogłoszone.

Hanower, 30. września. Król. dyrekcya policyi udzieliła tutejszemu wydziałowi do składek na floty, następującą odpowiedź na prośbę o pozwolenie zbierania składek.

Wojenne zabezpieczenie wybrzeży niemieckich, a w szczególności wybrzeży morza niemieckiego, ściągało od dawna na siebie uwagę Jego królewskiej Mości, i gdyby stany były przyzwoliły kwoty potrzebne, a od rządu zaproponowane, w takim razie wszystko potrzebne do obrony wybrzeży morza północnego byłoby albo ukończone, albo przynajmniej zaczęte. Mimo tego Jego królewska Mość nie zaniechał środków potrzebnych do obrony wybrzeży morza północnego w tutejszem królestwie, owszem przemyśliwa nad ich wykonaniem; spodziewać się można, że na najbliższem posiedzeniu stanów, odnośne wnioski przedłożone zostaną. Rzeczy tak stojąc, składki osób prywatnych byłyby niestosowe, odmawia się więc żądanego przyzwolenia.

Osobom jednak pojedynczym, które dobrowolnemi datkami gotowe są wesprzeć zamiary Jego królewskiej Mości w przeprowadzeniu środków potrzebnych do zabezpieczenia wybrzeży morza północnego w Hanowerskiem, zostawia się wolność zupełną. Król. ministeryum wojny przyjmować będzie ich dary, które następnie, równie jak imiona dawców ogłoszone zostaną.

Dania.

(Otwarcie sejmu.)

Kopenhaga, 5. października. Członkowie duńskiego sejmu zebrali się dziś w południe w sali Folkethingu na zamku Christiansborg, gdzie wkrótce potem przybyli także nowy minister spraw wewnętrznych Orla Lehmann, minister sprawiedliwości Casse, miniser wyznań Monrad (w ornacie biskupim) i minister finansów profesor Fenger. Orla Lehmann odczytał datowane z Spodsborga 30. września pismo królewskie, które upoważnia go do otwarcia państwa i ogłosił potem na mocy tego pisma 13ste zwyczajne zgromadzenie sejmu otwartem, poczem rozdzieliły się obadwa oddziały sejmu Folkething i Landsthing, by się osobno ukonstytuować. W Folkethingu, który tego lata nanowo został obrany, zasiadło do 40 nowych członków. Prezydent z wieku Puygard miał przemowę do zgromadzenia, w której przedstawiał niebezpieczną sytuacyę polityczną a zarazem wyraził nadzieję, że izba ludu będzie ile możności wspierać rząd w usiłowaniu, by utrzymać niezawisłe od wszelkiego wpływu niemieckiego państwo duńskie aż do Eidery.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy. — Sprawa włościańska. — Osady w Krymie. — Żydowska szkoła rzemieślnicza.)

Warszawa. Wybory w Warszawie odbywają się spokojnie. Mówią, że wszyscy wybrani radcy podpiszą i przedłożą Cesarzowi adres z prośbą o zupełną konstytucyę.

Dnia 5. b. m. odbyło się w kościele katedralnym nabożeństwo za pomyślność ojczyzny, na które oprócz niezliczonego tłumu ludu przybyli urzędnicy wszystkich wydziałów. Składki zebrane okazały się bardzo znaczne. Ze wszystkich demonstracyi tego rodzaju, ta była najmocniej uderzająca.

Petersburg. Co do postępu dzieła emancypacyi w Rosyi, pisze *Gaz. wied.*, zdaje się potwierdzać, że przejście z pańszczyzny do oczynszowania do przyszłej wiosny stanie się powszechne. Listy gruntowe, chociaż powoli postępują, będą ukończone do 19. lutego (3. marca.)

— Osiedlanie Krymu idzie pomyślnie. Do gubernii Połtowa, Kursk, Charków, Woronesz, Räsan, udało się bardzo wiele rodzin i jeszcze zgłaszają się ciągle. Według dotychczasowych doniesień urzędowych 12000 osadników przeniosło się do gubernii tauryckiej, mianowicie do powiatów Melitopol, Berdiansk i Dniepr, i otrzymali 142.000 dziesiatyn ziemi. Pozostaje jeszcze obsadzić 127.054 dziesiatyn kraju, który opuścili tatarzy nogajscy.

— Cesarz dozwolił dla próby na trzy lata, założyć w Żytomierzu żydowską szkołę rzemieślniczą dla trzydziestu chłopców.

— Margrabia Wielopolski surowo postępuje z urzędnikami, którzy dopuścili się jakiegoś uchybienia w utrzymaniu publicznej spokojności.

— W skutek awansu Rozwadowskiego oberpolicmajstra warszawskiego, przybył na jego miejsce nowy oberpolicmajster w osobie pułkownika Pilsudskiego.

Grecya.

(Izby zwołane.)

Ateny, 28. września. Jej król. Mość odbiera coraz więcej żywych dowodów radości z ocalenia swego w zamachu na jej życie.

Izby zwołano. Pierwsze posiedzenie odbędzie się 2. października. Prawny termin zwołania izb przypada dopiero 3.—15. listopada. Muszą zachodzić ważne przyczyny, kiedy je przyspieszono.

Turcya.

(Pielgrzymi do Mekki. — Czynności Fuada Baszy.)

Damaszek, 8. września. Dnia 23. powrócili w uroczystym pochodzie pielgrzymi z Mekki. Pielgrzymkę odbyli szczęśliwie. Liczba ich wynosiła 3000, licząc w to i urzędników. Znajdowało się w tej karawanie także wielu Persów, mianowicie Mirza Hussein Chan, poseł perski przy W. Porcie ze swym orszakiem. Dyplomata ten odbierał wielkie hołdy w ciągu całej pielgrzymki, tak tu jak i w Bejrucie.

Dnia 25. wrócił Fuad Basza z Balbeku do Damaszku. Podczas krótkiego swego pobytu w Balbeku udzielił amnestyi całej rodzinie Harfusz wraz ze zbiegłym z więzienia Emirem Solimanem pod warunkiem, że wszyscy amnestyonowani zobowiązali się odtąd do posłuszeństwa, nie wyrządzali niesprawiedliwości chłopom i solidarnie za dotrzymanie tych obietnic poręczyli. Za to dozwolił im Fuad Basza pobierać dożywotnią pensyę, i przedłożył W. Porcie przedstawienie, że można przyjąć do służby rządowej członków tej licznej i potężnej rodziny, używającej od niepamiętnych czasów wielkiego znaczenia w okręgu Balbeku. Obecnie głównem zajęciem komisarza W. Porty jest obliczyć wynagrodzenie dla rodzin chrześciańskich. Po większej części sa to znakomite osoby i zgodziły się na oznaczenie komisarza. Inni przebywający w Bejrucie weszli także w tym względzie w porozumienie z pełnomocnikami Fuada Baszy.

Azya.

(Doniesienia z Indyi. — Powodzie, cholera, trzęsienie ziemi.)

Kalkuta. Ulewne deszcze trwają dotychczas nieprzerwanie z nadzwyczajną mocą. W górnych prowincyach sroży się cholera, jednak na pojedyńczych miejscach, które dotknęła, panowała tylko krótko. Z Umballah donoszą telegrafem, że stojące tam wojsko zupełnie wolne jest od tej choroby; przyległe okolice miasta pozalewała całkiem woda. Według odesłanego dzisiaj telegramu z Mian Mir w Lahore, wybuchła tam cholera jeszcze z większą gwałtownością niż w Agra i Mirut; z 150 dotkniętych słabością utraciło wojsko przeszło 90, a słabość jeszcze wzrasta. Obawiają się, ażeby zaraza nie rozszerzyła się z Lahory po wszystkich wojskowych stacyach w Pendżabie i że może nie ustanie przed nadejściem zimnej pory roku. Ostatnią razą w roku 1856 nawiedziła cholera Lahorę, gdzie zabrała wielką liczbę ofiar ze wszystkich klas i stanów.

Według wiadomości z Batawii z 14. sierpnia zawiązało się w Samarang towarzystwo w zamiarze poprowadzenia kolei żelaznej przez równinę Damak do Sourakarta i Diokiakarta. Na całej Jawie sprawiły ulewne deszcze wielkie wezbranie wody. W Bangeras i Pachitan, a zwłaszcza w południowem Kediri jest szkoda bardzo wielka. W tym powiecie utonęło 11 osób i 200 sztuk bydła, a 227 pomieszkań zostało spustoszonych. W Banjermasyng trwają expedycye na rokoszan nieprzerwanie, a rząd ponosi przytem stratę na oficerach i szeregowcach bez odpowiedniego pożytku. Na niejakiej części wysp Moluckich wyrządza ospa wielkie spustoszenie, a lud nie grzebie umarłych ale rzuca je w rzeki. Na wyspie Simo nie ustaje dotychczas trzęsienie ziemi; mieszkańcy pozostali po smutnym wypadku na dniu 9. marca, opuścili teraz zupełnie wyspę.

— Ostatnie wiadomości z Jeddo utrzymują, że rząd japoński nie miał żadnego udziału w zamachu popełnionym na poselstwie francuskiem.

Afryka.

(Wypadki na Madagaskarze.)

Monitor wyspy La Reunion donosi, że Królowa Madagaskaru Ranavolo umarła, a jej syn Rakoto obwołany został Królem Ovasów, uprzątnąwszy wprzód zabójstwem swego kuzyna, który również ubiegał się o koronę, i ministra dawnej partyi Malyeaszów. Jak donosi dalej ta gazeta, miał nowy Król przed objęciem korony upraszać wyraźnie Cesarza Napoleona o opiekę Francyi. Kraj ma być spokojny, i większa część tamtejszych kupców francuskich miała składać nowemu Królowi życzenia swoje w rezydencyi jego Emyme.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 10. paźdz. Jego c. k. Apostolska Mość odjechał dzisiaj na Tryest do Korfu.

Paryż, 10. paźdz. *Monitor* ogłaszając nadane wzajemnie dekoracye francuskie i pruskie, powiada: Odwiedziny Króla pruskiego w Compiègne wywołały rozmaite domysły. Powiemy tylko, że ta wizyta wywrze pomyślny wpływ na stosunki obudwu rządów, i ze wszystkiego można wnosić, że zostawiła po sobie miłe wrażenie u obudwu Monarchów. — *Constitutionnel* donosi, że bank francuski wypożyczył 50 milionów w Londynie. Wszyscy oficerowie pruscy całowali przy pożegnaniu w Compiègne Cesarza w rękę. — Wiadomości z Petersburga donoszą, że Cesarz chiński umarł.

Londyn, 9. października. Dzisiejsza *Times* pisze: My nie zazdrościmy wcale przymierza między Francyą i Prusami; pragniemy tylko, ażeby Prusy zachowały swoją niezawisłość. Przymierze Anglii jest potrzebne Niemczy zagrożonej nad Renem; dla Anglii nie miałaby pomoc Prus żadnego znaczenia. Nawet jeżlibyśmy prowadzili wojnę z Francyą, wiemy z pewnością, że ani jeden pułk niemiecki nie pospieszyłby nam w pomoc. Niechże prasa francuska wcale niemyśli, byśmy czegokolwiek żądali dla siebie od Prus.

Berna, 9go października. Minister Thouvenel oświadczył posłowi szwajcarskiemu ustnie: „Artykuł *Constitutionnela* o Genewie nie wyszedł bynajmniej z ministeryum, lecz jest utworem redakcyi. Minister nie wiedział nic o tem, a raporta konzularne i dyplomatyczne nie zawierają nic, coby usprawiedliwiało zarzuty *Constitutionnela*. Rząd nie przyjmuje za to na siebie żadnej odpowiedzialności. *Monitor* jest jedynym organem rządu, i Szwajcarya musi przeto zwrócić się do sądów i do prasy.

Turyn. 9go października. (Na Paryż.) Dzienniki donoszą z Neapolu: Borjes został schwytany i za wyrokiem rozstrzelany. Również miano pojmać 45 jego towarzyszów.

Medyolan. 9. października. Jak donosi *Perseveranza* przyjechał biskup Cantimoni za przyzwoleniem rządu 6. b. m. do Parmy i objął nanowo swoją posadę. Niespodziane jego przybycie sprawiło wielkie wrażenie na publiczności.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 11. paźdz. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne: mec pszenicy (82 ℔) 4 zł. 41 c.; żyta (76 ℔) 2 zł. 96 c.; owsa (43 ℔) 1 zł. 44 c.; hreczki 2 zł. 81 c.; kartofli 1 zł. 19 c.; — cetnar siana 1 zł. 4 c.; okłotów 75 c.; — sąg drzewa bukowego 14 zł. 10 c., sosnowego 10 zł. 46 c. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Ceny przeciętne zboża i innych artykułów od 16. do 30. września 1861 r. na targach w Tarnowie, Jaśle, Dąbrowie, Kolbuszowie, Mielcu i Żabnie.

	Miejsce targu											
	Tarnow		Jasło		Dąbrowa		Kolbuszów		Mielec		Żabno	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	5	53	4	76	5	25	4	80	5	.	5	40
„ żyta . . .	3	19	3	2	3	.	2	77	2	80	3	.
„ jęczmienia .	2	22	1	87	2	.	2	30	2	20	2	40
„ owsa . . .	1	22	1	18	1	10	1	.	1	.	1	30
„ hreczki . .	2	50	2	23	.	.	2	.	1	.	.	.
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli . .	.	80	.	.	.	60	.	70	.	65	.	70
Cetnar siana . . .	1	57	.	80	1	.	1	.	1	20	.	.
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	130	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	28	.	.	.	30	.	.	.
Sąg drzewa twardego	9	50	6	50	.	.	5	50	.	.	7	50
„ „ miękkiego	7	.	4	30	5	.	4	.	4	.	6	50
Funt mięsa wołowego	.	14½	.	12	.	12	.	12½	.	11	.	12
Mas okowity . . .	1	25	.	80	.	60	.	45	.	75	.	72

(Targ wiedeński na woły.)

Wiedeń, 8. paźdz. Na targu było wczoraj 1499 wołów z Węgier, 1319 z Galicyi i 151 z kraju. Z tego zakupili rzeźnicy wiedeńscy 1920 sztuk, rzeźnicy z prowincyi 959, a niesprzedanych odeszło na prowincyę 90 sztuk. Waga szacunkowa była 440 do 650 ℔ sztuka. Cena przeciętna wypadała na 121—195 zł. w. a. za sztukę, a 25—32 zł. w. a. za cetnar.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. października 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	328.93	+ 7.6	90 0	połud.-wsch.	sł.	pogoda
2. god. po poł.	328 47	+ 16 7	50.6	połud.-zach.	„	„
10. god. wiecz.	328 32	+ 11 1	76.9	południowy	„	„

TEATR.

Dziś na scenie niemieckiej na dochód reżysera opery p. L. Hursta: **„Oberon"**, wielka opera w 3 aktach.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 14. października: Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w Stryju i w Zabłotowie w Kołomyi.

Dnia 15. października: Licytacya na dostarczenie kamienia na drogę Żółkiewsko-Manasterzyską za pomocą ofert w Żółkwi. — Wydzierżawienie myt w Samborskim obwodzie w Samborze.

Dnia 21. października: Sprzedaż dóbr Żernicy czyli Żorniczki w obwodzie Sanockim w Przemyślu, i wydzierżawienie myt drogowych i mostowych w Dąbrówce i Rymanowie w Sanoku.

Dnia 22. października: Sprzedaż realności Nr. 213 w Czerniowcach.

Dnia 23. października: Sprzedaż gruntu w Kaliczance Saaki w Czerniowcach.

Dnia 24. października: Sprzedaż części dóbr Idzestie w Czerniowcach i licytacya różnych sukni wojskowych w Radautz.

Dnia 25. października: Sprzedaż realności nr. 36 w Stanisławowie.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. października.

Hotel europejski: PP. Janicki Jan, z Ostrowiec. — Kopestyński Tytus, z Werchówki. — Starzyński Boj., z Derewni. Czajkowski Jan, z Bóbrki.— Lityński Wen., z Litniowa. — Stecki Fran., z Rosyi.

Hotel angielski: Skibniewski Bron., ces. ros. sekretarz jeneralny, z Podola rosyj. — Platner Fryd., z Szmankowczyk. — Gasparski-Bencza Jan, z Bandurkowiec. — Szomert Max., z Niedomiec. — Rodakowski Wik., z Połohiczy.

Zajazd Kuhna: Stubicki Leon, z Rosyi.

Zajazd Krynickiego: Mierzwiński Erazm, z Buławy.

Zajazd podolski: Kastory Longin, z Chlebowiec.

Pod Tygrysa: Falkowski Michał, z Głuchowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. października.

PP. Zajączkowski Józef, c. k. przełożony powiatowy, do Horodenki. — Jędrzyjewicz Kaz., do Czapli — Borkowski Izydor Jarosław, do Potylicz. — Hreczyna Józef, do Perepelnik. — Gruszecki Ign., do Niwy czarnej. — Gojan Grzeg., do Bukowiny. — Artymowicz Jan, c. k. notaryusz, do Komarna. — Croisse Lud., do Koźelowa. — Straż Fel., do Czernichowiec. — Turczyński Jul., do Soposzyna. — Truskolawski Leon., do Streptowa. — Skrzyński Fran., do Szełpak. — Szafrański Jan, kanonik, do Mościsk.

Kurs lwowski.

Dnia 11. października

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr	6	44	6	52
Dukat cesarski		6	46	6	54
Półimperyał zł. rosyjski		11	15	11	35
Rubel srebrny rosyjski		2	14	2	17
Talar pruski		2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka		—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	79	—	80	—
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	83	—	84	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	166	—	168	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	65	75	66	75
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	—	81	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 11. października.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80 65. Metaliki po 5% za 100 zł. 67 25; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 751 -; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 183.70; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.55. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 8. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	61 50	61 60
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80.70	80 80
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	80 40	80.50
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	67.—	67 10
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	67 20	67 50
dtto. „ 4½%	58 25	58 50
dtto. „ 4%	51 25	51 75
dtto. „ 3%	38 50	39.—
dtto. „ 2½%	34 —	36.—
dtto. „ 1%	13 50	13 75
Przez. do wylos. z r. 1839	114.75	115 25
„ 1854	86 —	86.50
„ 1860	83 50	83 60
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	89 25	89 75
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	65 50	66.—
„ 4½%	57 50	58 —
„ 4%	50.50	51 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	44 50	45.—
„ 3%	47.—	48.—
„ 2½%	46 —	47.—
„ 2¼%	41 —	41 50
„ 2%	36 50	37.50
„ 1¾%	32 —	33.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	65 50	66.—
„ 4½%	57 —	58.—
„ 4%	50.50	51 —
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	87.—	88.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.—	88 —
Czech	90.50	91.—
Morawii	85 50	86 —
Szląska	85.—	86 —
Styryi	86.50	87.—
Tyrolu	98.—	99 —
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	88 —
Węgier	67 75	68 50
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	66 50	68.50
Galicyi	66.25	66 50
Siedmiogr. i Bukow.	65 —	65.75
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	93.—	94.—
Dług Tyrolu po 5%	65 50	66.—
„ 4%	50 50	51.—
„ 3½%	43.—	43.50
Dług Salcburga „ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	31.50	32.—
Dług Krainy „ 2%	24.50	25.—
„ 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	18.—	20.—
„ 2½% za 100 zł.	15.—	17.—
„ 2¼% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 2% za 100 zł.	13.—	14.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	754	755
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	183.40	183.50
Niż.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	590 -	591.—
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2001	2002.—
Tow. kolei żel państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	275 —	275.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	165.50	166.—
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	120 25	120.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	234 —	235.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	167 75	168 25
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	78.—	80.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	695.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	142. —	143.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	124.—	125.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	426 —	427.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	205.—	208.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	390.—	392.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	370.—	375.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102 25	102 75
10 „ 5%	95 —	96 —
przeznacz. do los. po 5%	90 —	90 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 90	100
przez. do los. po 5%	85.80	86 —
Gal. Tow. kred. po 4%	—.—	80.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96 75	97.—
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	103 -	103 20
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	140.50	141.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	—.—	95.
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	135 —	135 50
Kol. Gloggn. za 100 zł.	81.	82.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	96.50	97.—
Lloyda za 100 zł.	85. -	88.

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	119 -	119 25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	95 25	95.75
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.75	37.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	96.50	97.50
Salma „ 40 „ „	37.—	37.25
Palfiego „ 40 „ „	36 25	36.75
Clarego „ 40 „ „	35.50	36.—
St. Genois „ 40 „ „	36.—	36 25
Windischgrätza 20 zł. „	22 75	23.25
Waldsteina 20 „ „	22.50	23.—
Keglevicha 10 „ „	14.50	15 —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	116 50	116.50
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	116.75	116.75
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	116 75	116 90
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	102 75	103.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	138.75	138 90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	54 20	54 30
Marsylia za 100 fr.	54 30	54 40
Paryż za 100 fr.	54 40	54 40
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien	towar.
Dukaty ces. men.	6.61	6.62
dtto. pełnej wagi	6.61	6.62
Korona	18.95	19.—
20frankówka	11 01	11.03
Rosyjski impery	11.30	11.33
Talar związkowy	2.06 5/10	2.07
Srebro	137.50	137.75
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) Już kilkakrotne doświadczenia nauczyły, że nie należy zbytnie dowierzać ludziom, którzy pod pozorem dobroczynnych zamiarów zbierają po domach pieniądze, gdyż częstokroć są to tylko oszusty, którzy na własną korzyść wyzyskują szczodrobliwość dawców.

Tak n. p. przytrzymała władza bezpieczeństwa 3go b. m. znowu niejakiego Felixa D., wałęsającego się po domach oszusta, który przez dłuższy czas zbierał pieniądze niby na pomnik Lelewela, a właściwie do własnej kieszeni, co powinno być nową przestrogą dla łatwowiernych.

(Korzyść z nieszczęścia.) Dyrektorowie kompanii Great Ship postanowili korzystać z przypadku, którego doznał okręt Great Eastern, i pokazywać za pieniądze jego uszkodzenia. W Queenstown cisną się co niedziele tłumy ciekawych, pragnąc oglądać ten kolos morski w teraźniejszym smutnym jego stanie. Jak się zdaje, przynosi Great Eastern teraz większy dochód jako przedmiot widowiska, niż przedtem za transport podróżnych i towarów.

(Słabość oczu w armii pruskiej.) Do końca sierpnia b. r. było we wszystkich dziewięciu korpusach armii pruskiej 4789 ludzi chorych na oczy. Najwięcej z nich należało do 2. korpusu armii, było ich bowiem 2609. Po tym następuje 5. korpus armii, który liczył 502 chorych na oczy. Trzeci korpus armii liczył ich 120, a gwardya 154.

(Gazeta grecka.) W Odesie wychodzi obecnie gazeta w greckim języku pod tytułem: Hermes, pod redakcyą p. Niszczyńskiego. Zamiarem tej gazety jest według słów redaktora być organem pokrewnych stosunków pomiędzy Rosyanami a Grekami.

(Wydatki na sprawy wyznań we Francyi) pomnożyły się znacznie od czasu restauracyi. W roku 1818 wynosiły 21 milionów, w 1847 r. 39 milionów, a na rok 1862 podane są na 49 869 936 fr. We Francyi tolerowaną jest każda religia, ale tylko trzy opłaca rząd: katolicką, protestancką i starozakonną, (tę dopiero od roku 1831) Wyznanie katolickie liczy 81 prałatów; 16 arcybiskupów, z których każdy pobiera 20.000 fr., a arcybiskup paryski 50.000 fr., i 65 biskupów, każdy z płacą 15.000 fr. Sześciu z prałatów pobiera dla swej godności kardynalskiej roczny dodatek w sumie 10.000 fr., a iż podług ustawy są oraz senatorami, pobierają oraz po 30.000 fr. za tę godność. Kapituła i duchowieństwo gminne składa się z 178 jeneralnych wikaryuszów z płacą od 2500 do 4500 fr., z 669 kanoników z płacą od 1600 do 2400 fr; z 3426 plebanów z płacą od 1200 do 1600 fr., i z 30.243 administratorów parafii, z których 9 pobiera płacę 1200 fr. Ogół wydatków na duchowieństwo katolickie wynosi 47 millonów. Duchowieństwo protestanckie zajmuje 814 posad z płacą od 1500 do 3000 fr., i dwie posady z płacą 700 do 750 fr. W ogóle wynoszą wydatki na duchowieństwo protestanckie 1,493.436 fr. Wyznanie starozakonne liczy 10 wielkich rabinatów z płacą po 3500 do 7000 fr., 51 rabinatów z płacą po 800 do 1500 fr., i 62 spiewaków z płacą po 500 do 2000 fr.

(Nowy Kompas.) W Portsmouth robiono temi dniami bardzo pomyślne próby z nowym kompasem, który tak jest urządzony, że można używać go nawet w nocy bez światła. Jakiego rodzaju jest to urządzenie, że dozwala czytać na kompasie bez światła, nie powiada korespondencya.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sertyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.